

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 21. toukokuuta 2024
(OR. en)

10119/24

HYBRID 81
DISINFO 76
AG 101
PE 136
CYBER 168
JAI 834
RELEX 686
JAIEX 35
CFSP/PESC 768
PROCIV 38
IPCR 36
COPS 282

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Neuvoston päätelmät demokraattisesta selviytymiskyvystä: vaaliprosessien suojaaminen ulkomaiselta sekaantumiselta

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 4025. istunnossaan 21. toukokuuta 2024 hyväksymät päätelmät demokraattisesta selviytymiskyvystä: vaaliprosessien suojaaminen ulkomaiselta sekaantumiselta

**Neuvoston päätelmät demokraattisesta selviytymiskyvystä: vaaliprosessien suojaaminen
ulkomaiselta sekaantumiselta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

1. PAINOTTAA kansalaisten keskeistä roolia demokratiassa ja KOROSTAA, että vapaiden ja oikeudenmukaisten vaalien suojeleminen kaikelta valtiollisten tai valtiosta riippumattomien toimijoiden ulkomaiselta sekaantumiselta, myös tietosalalla, ja vaalien avoimuus ovat olennaisen tärkeitä demokratioille. Demokratiamme, jotka perustuvat vapaisiin ja tietoon perustuviin poliittisiin valintoihin, on turvattava kaikenlaiselta ulkomaiselta sekaantumiselta. Demokraattista selviytymiskykyä on vahvistettava rakentamalla luottamusta, ja sen on perustuttava Euroopan unionin vaalimiin perusoikeuksiin ja demokraattisiin arvoihin. Miljardien kansalaisten äänestäessä maailmanlaajuisesti vuonna 2024, myös Euroopan parlamentin vaaleissa, demokraattinen selviytymiskyky on edelleen neuvoston asialistan keskiössä.
2. KOROSTAA, että Euroopan turvallisuusympäristö on muuttunut merkittävästi viime vuosina Krimin Venäjään liittämisen ja sitä seuranneen Ukrainaa vastaan käydyn hyökkäyssodan vuoksi. Lisääntyvä geopoliittinen kilpailu ja kansainväliset ja alueelliset konfliktit, Lähi-idän nykytilanne mukaan luettuna, kärjistävät tilannetta. Lisäksi näiden konfliktien välineellistäminen lisää demokratioidemme kohtaamia haasteita, mikä voi pahentaa yhteiskunnallista kitkaa, polarisoitumista ja radikalisoitumista sekä heikentää luottamusta instituutioihin ja vaaleihin. TOTEAA, että valtiolliset ja valtiosta riippumattomat toimijat käyttävät yhä enemmän hybriditaktiikoita, mikä muodostaa kasvavan uhan EU:n, sen jäsenvaltioiden ja sen kumppaneiden turvallisuudelle.

3. TUNNUSTAA EU:n sisäisen tiiviin yhteistyön arvon vapaiden ja oikeudenmukaisten vaalien turvaamisessa Euroopan unionissa ja KEHOTTA korkeaa edustajaa ja komissiota yhdessä jäsenvaltioiden kanssa käyttämään nopeasti ja kattavasti kaikkia vakiintuneita mekanismeja, verkostoja ja välineitä, jotta voidaan varmistaa tällainen yhteistyö ja tukea demokraattisten prosessien, myös vaalien, eheyttä, suojassa kaikenlaiselta ulkomaiselta sekaantumiselta ja haittaamatta avointa demokraattista keskustelua. KOROSTAA tätä varten eurooppalaisen vaaliyhteistyöverkoston ja nopean hälytysjärjestelmän tehokkaan ja tuloksellisen käytön merkitystä sekä eurooppalaisen digitaalisen median seurantafoorumin ja sen vuoden 2024 Euroopan parlamentin vaaleja käsittelevän työryhmän panokseen tukeutumista.
4. TOTEAA, että haitalliset kybertoimet ovat usein keskeinen osa hybridikampanjoita, ja KOROSTAA tarvetta jatkaa kyberturvallisuuden ja häiriönsietokyvyn vahvistamista kansallisella ja EU:n tasolla sekä kansainvälisen yhteistyön ja solidaarisuuden merkitystä tässä suhteessa. KEHOTTA jäsenvaltioita sekä EU:n toimielimiä, elimiä ja virastoja toteuttamaan asianmukaisia ja oikeasuhteisia teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä, joilla ehkäistään, hillitään ja estetään kansallisiin ja EU:n demokraattisiin prosesseihin kohdistuvia haitallisia kybertoimia ja vastataan niihin jatkuvasti.

5. TOTEAA, että on ulkomaisia valtiollisia ja valtiosta riippumattomia toimijoita, jotka eivät epäröi käyttää kehityksessä olevia ja murroksellisia teknologioita, kuten tekoälyä, lisätäkseen demokraattisiin prosesseihin sekaantumiseen suunnattujen hybridikampanjoiden tehokkuutta. Tekoälyteknologiat saattaisivat nopeuttaa ja laajentaa vaikutusoperaatioita ja mahdollistaa sellaisen valheellisen sisällön luomisen, joka voisi lisätä olemassa olevia uhkia, jotka esimerkiksi kohdistuvat poliittisiin ehdokkaisiin ja johtavat kansalaisia harhaan vääristämällä tietoa ja todellisuutta. KOROSTAA samalla niitä lukuisia mahdollisuuksia, joita uudet teknologiat voivat tarjota EU:n ja sen jäsenvaltioiden, teknologiayritysten ja kansalaisyhteiskunnan tehokkaalle reagoimiselle tällaisiin haasteisiin, ja ILMAISEE tässä yhteydessä TYYTYVÄISYYTENSÄ muun muassa tekoälysäädöstä koskevaan työhön sekä siihen, kuinka ihmisoikeuksiin perustuvaa lähestymistapaa digitaalitekologiaan on edistetty. KEHOTTAAN korkeaa edustajaa, komissiota ja jäsenvaltioita edelleen kunnioittamaan, suojelemaan ja edistämään ihmisoikeuksia, demokraattisia prosesseja ja oikeusvaltioperiaatetta verkossa aivan kuten verkon ulkopuolellakin, erityisesti edistämällä digitaalista lukutaitoa ja lisäämällä ihmiskeskeistä ja ihmisoikeusperustaista lähestymistapaa digitaaliteknologioihin, kuten tekoälyyn¹.
6. Osana laajempia pyrkimyksiä vahvistaa häiriönsietokykyämme ja valmiuksiamme vastata hybridikampanjoihin, mukaan lukien ulkomainen tiedonmanipulointi ja häirintä, PALAUTTAA MIELEEN tavoitteet, jotka on asetettu Eurooppa-neuvoston 25. maaliskuuta 2022 hyväksymässä turvallisuus- ja puolustusalan strategisessa kompassissa². PANEE tässä yhteydessä MERKILLE toteutetut asiaankuuluvat erityistoimet:
- perustetaan **EU:n hybridivälineistö** puitteista EU:n koordinoitulle hybridikampanjoihin reagoinnille 21. kesäkuuta 2022 annettujen neuvoston päätelmien³ mukaisesti. Siinä kootaan yhteen olemassa olevat ja mahdolliset uudet välineet ja tarjotaan puitteet koordinoitulle reagoinnille hybridikampanjoihin, jotka vaikuttavat EU:hun ja sen jäsenvaltioihin ja kumppaneihin. Se sisältää ennaltaehkäiseviä, yhteistyöhön perustuvia, vakauttavia, rajoittavia ja elvyttäviä toimenpiteitä sekä tukee solidaarisuutta ja keskinäistä avunantoa,
 - perustetaan ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjuntavälineistön (FIMI-välineistö),

¹ 11088/23.

² EUCO 1/22.

³ 10016/22.

- vahvistetaan **kyberdiplomatian välineistöä**, jolla pyritään reagoimaan nopeasti ja päättäväisesti kyberuhkiin ja -hyökkäyksiin ja joka voisi edistää EU:n reagointia hybridikampanjaan omien sääntöjensä ja menettelyjensä mukaisesti.

TOTEAA, että nämä välineistöt edistävät huomattavasti kattavampaa lähestymistapaa varmistamalla koordinoitua reagoinnin EU:n, sen jäsenvaltioiden ja kumppaneiden vastaisiin hybridikampanjoihin, kyberhyökkäyksiin ja ulkomaiseen tiedonmanipulointiin ja häirintään, mikä siten vahvistaa yleistä häiriönsietokykyä. KOROSTAA, että on tärkeää maksimoida EU:n tason nykyisten välineiden ja toimenpiteiden käyttö. Näitä ovat digipalvelusäädös, tiukennetut disinformaatiota koskevat käytäntösäännöt, kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva direktiivi⁴, verkko- ja tietoturvadirektiivi (NIS 2 -direktiivi)⁵ sekä äskettäin hyväksytty poliittisen mainonnan läpinäkyvyyttä ja kohdentamista koskeva asetus. Sen lisäksi, että välineistöt täydentävät tarvittaessa olemassa olevia pakotejärjestelmiä, ne tarjoavat myös mahdollisuuden tarkastella uusia rajoittavia toimenpiteitä hybriditoiminnan ja ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjumiseksi.

7. Neuvosto KOROSTAA myös edistymistä **hybridialan nopean toiminnan ryhmien** perustamisessa, KEHOTTA korkea edustajaa ja komissiota etenemään nopeasti tällaisten ryhmien perustamisessa ja KOROSTAA, että hybridialan nopean toiminnan ryhmien olisi toimittava yhtenä EU:n hybridivälineistön keskeisistä välineistä EU:n jäsenvaltioiden ja kumppanimaiden tukemiseksi hybridiuhkien torjunnassa.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2557, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä ja neuvoston direktiivin 2008/114/EY kumoamisesta, EUVL L 333, 27.12.2022.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2555, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, toimenpiteistä yhteisen korkean kyberturvataso varmistamiseksi koko unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 (tarkistettu verkko- ja tietoturvadirektiivi) kumoamisesta, EUVL L 333, 27.12.2022.

8. KEHOTTAÄ lisäämään tilannetietoisuutta ulkomaisten valtiollisten ja valtiosta riippumattomien toimijoiden pyrkimyksistä puuttua demokraattiseen prosessiin EU:ssa ennen Euroopan parlamentin vaaleja, niiden aikana ja niiden jälkeen. KOROSTAA EU:n tiedusteluanalyysikeskuksen hybridianalyysikeskukselle EU:n sotilasesikunnan tiedusteluosaston tuella ja EU:n yhtenäisen tiedustelun analysointikyvyn (SIAC) puitteissa lankeavaa keskeistä roolia. Se on keskusyksikkö, joka tarjoaa pääasiassa jäsenvaltioiden tiedustelutietoihin perustuvia hybridiuhkia koskevia tiedusteluarvioita ja tilannetietoisuutta ja joka analysoi kaikkia lähdetietoja, jotka perustuvat EUH:n, komission ja jäsenvaltioiden eri sidosryhmiltä saataviin avoimista lähteistä hankittuihin ja turvallisuusluokiteltuihin tietoihin. TOISTAA, että hybridianalyysikeskuksen kautta tapahtuvaa havaitsemista, analysointia ja ennakkointia on tehostettava yhtenäisen tiedustelun analysointikyvyn (SIAC) puitteissa.
9. TOTEAA, että digipalvelusäädös on ensimmäinen täytäntöönpanoväline, jolla voidaan tehokkaasti lieventää disinformaation verkossa levittämiseen liittyviä järjestelmäriskejä ja suojella vaaliprosessien eheyttä kaikenlaiselta ulkomaiselta sekaantumiselta. TOTEAA, että vahvistetut disinformaatiota koskevat käytännesäännöt ja niiden allekirjoittajien moninaisuus muodostavat tärkeän foorumin digitaaliseen disinformaatioon liittyvien kysymysten käsittelemiseksi ja niistä keskustelemiseksi vaalien kampanja-aikana. KOROSTAA teknologiateollisuuden, hallitusten ja muiden sidosryhmien yhteistä vastuuta sananvapauden ja avoimen demokraattisen keskustelun ylläpitämisestä digitaalisessa ympäristössä.
10. KEHOTTAÄ komissiota jatkamaan työtään verkkoalustojen kanssa vahvistettujen disinformaatiota koskevien käytännesääntöjen ja digipalvelusäädöksen mukaisesti ja hyödyntämään parhaalla mahdollisella tavalla eurooppalaista medianvapaussäädöstä ja uutta poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevaa asetusta sekä korostaa tarvetta sovittujen sitoumusten täytäntöönpanoon perustuvaan tehokkaaseen sitoutumiseen, aktiivisempaan yhteistyöhön pienempien verkkoalustojen kanssa, jatkuvaan yhteistyöhön laajemman sidosryhmäyhteisön, erityisesti kansalaisyhteiskunnan, faktantarkistajien ja tiedeyhteisön, kanssa sekä tiedonvaihtoon EU:n jäsenvaltioiden kanssa.

11. KOROSTAA, että on tärkeää tukea kansalaisten osallistumista demokraattiseen toimintaan ilman minkäänlaista ulkomaista sekaantumista. KOROSTAA kansalaisten digitaalisen ja medialukutaidon tärkeyttä, vapaiden, riippumattomien ja moniarvoisten tiedotusvälineiden ratkaisevaa roolia sekä tarvetta varmistaa tiivis yhteistyö kansalaisyhteiskunnan ja tiedeyhteisön kanssa, vahvistaa faktantarkistajien roolia ja varmistaa edelleen verkkoalustojen vastuuvollisuuden, vastuuntunnon ja avoimuuden riittävä taso.
12. KEHOTTA komissiota ja jäsenvaltioita panemaan nopeasti täytäntöön vuosien 2020 ja 2023 EU:n kansalaisuutta koskevissa katsauksissa⁶ ilmoitetut toimet ja painopisteet, joiden tavoitteena on vahvistaa demokraattista osallistumista, voimaannuttaa kansalaisia ja edistää kansalaisten osallisuutta Euroopan unionissa, erityisesti ottamalla mukaan aliedustetut äänestäjäryhmät.
13. KOROSTAA EUH:n strategisen viestinnän osaston (EUH StratCom) ja sen työryhmien, erityisesti East StratCom -työryhmän ja sen lippulaivahankkeen EUvsDisinfo, sekä Länsi-Balkanin työryhmän, eteläisen StratCom -työryhmän ja äskettäin perustetun StratCom – Saharan eteläpuolinen Afrikka -työryhmän, tekemän työn merkitystä tehokkaassa ja tosiasioihin perustuvassa viestinnässä, disinformaation torjunnassa, EU:n ulkoisia toimia koskevassa strategisessa viestinnässä sekä yleisen mediaympäristön ja kansalaisyhteiskunnan vahvistamisessa omilla alueillaan, myös ennen vaaleja, niiden aikana ja niiden jälkeen. KOROSTAA, että on tärkeää torjua ulkomaista tiedonmanipulointia ja häirintää, myös eri kielillä ja laajalla maantieteellisellä soveltamisalalla toteutettua disinformaatiota.

⁶ Komission kertomukset Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Katsaus unionin kansalaisuuteen vuonna 2020 – Kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen ja heidän oikeuksiensa suojelu, COM(2020) 730 final, ja Edistyminen kohti tosiasiallista unionin kansalaisuutta vuosina 2020–2023, COM(2023) 931 final.

14. PANEE MERKILLE komission joulukuussa 2023 esittämän demokratian puolustuspaketin, joka perustuu vuonna 2020 hyväksyttyyn Euroopan demokratiatoimintasuunnitelmaan. PANEE MERKILLE kolmansien maiden puolesta toteutettavan edunvalvonnan avoimuutta koskevan direktiiviehdotuksen⁷, jolla pyritään parantamaan avoimuusvaatimuksia, joilla torjutaan ulkomaista sekaantumista unionin demokraattiseen toimintaympäristöön, ja suosituksen osallistavista ja häiriönsietokykyisistä vaaliprosesseista unionissa⁸, jossa esitetään jäsenvaltioille ja poliittisille toimijoille, myös puolueille ja säätiöille, konkreettisia toimenpiteitä vaaliprosessien suojaamiseksi kaikenlaiselta ulkomaiselta sekaantumiselta.
15. KOROSTAA sellaisten harjoitusten merkitystä, joissa yhdistetään ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän, haitallisten kybertoitien ja kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvien uhkien kaltaisia tekijöitä, koska kohtaamamme hybridikampanjat ja -uhat ovat yhä moniulotteisempia ja monialaisempia. MUISTUTTAA, että kansallisten ja EU:n kumppaneiden osallistuminen esimerkiksi demokraattista selviytymiskykyä koskeviin harjoituksiin on arvokasta ja antaa yleiskuvan kaikista nykyisistä välineistä, jotka ovat käytettävissä demokraattisen selviytymiskyvyn parantamiseksi vaalien yhteydessä. Tällaisia harjoituksia voitaisiin mahdollisuuksien mukaan toteuttaa koko yhteiskunnan ja koko hallinnon kattavassa lähestymistavassa, jolloin hyödynnettäisiin parhaalla mahdollisella tavalla kaikkia olemassa olevia rakenteita ja toimijoita, kuten nopeaa hälytysjärjestelmää, Euroopan kyberkriisien yhteysorganisaatioiden verkostoa (EU-CyCLONe), verkko- ja tietojärjestelmien yhteistyöryhmää, eurooppalaista vaaliyhteistyöverkostoa sekä Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskusta ja yksityistä sektoria, ottaen huomioon niiden merkittävän roolin tehokkaissa vastatoimissa. Tämän olisi perustuttava vahvistettujen disinformaatiota koskevien käytännönsäätöjen ja eurooppalaisen digitaalisen median seurantafoorumin puitteissa tehtyyn työhön.

⁷ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhdenmukaisten avoimuusvaatimusten vahvistamisesta sisämarkkinoilla kolmansien maiden puolesta toteutettavaa edunvalvontaa varten ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta; COM(2023) 637 final.

⁸ Komission suositus (EU) 2023/2829, annettu 12. joulukuuta 2023, osallistavista ja kestävästä vaaliprosesseista unionissa sekä Euroopan parlamentin vaalien eurooppalaisen luonteen korostamisesta ja vaalimenettelyn tehostamisesta, EUVL L 2023/2829, 20.12.2023.

16. PYYTÄÄ korkeaa edustajaa ja komissiota yhdessä jäsenvaltioiden kanssa analysoimaan perusteellisesti vuoden 2024 Euroopan parlamentin vaaleista saatavia kokemuksia, antamaan neuvostolle kattavaa palautetta asiaankuuluvien mekanismien, verkostojen, välineiden ja toimenpiteiden tehokkuudesta ja raportoimaan käytettävissä olevissa välineissä havaituista ongelmista ja puutteista, jotta ne voidaan korjata.
-